

316

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

z dnia 8 maja 1997 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji olejów roślinnych.

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji olejów roślinnych ciekłych, margaryn i ich pochodnych.

§ 2.1. W pomieszczeniach, w których zachodzi niebezpieczeństwo wybuchu wodoru, benzyny ekstrakcyjnej oraz pyłów z nasion lub śruty:

- 1) instalacje i urządzenia elektryczne powinny być dostosowane do kategorii zagrożenia wybuchowego,
- 2) niedopuszczalne jest używanie ognia otwartego.

2. Przy wejściach do pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, oraz wewnątrz nich należy zainstalować urządzenia do awaryjnego wyłączenia energii elektrycznej.

§ 3. W pomieszczeniach, w których zachodzi niebezpieczeństwo wybuchu pyłów z nasion oraz ze śruty, należy zainstalować wentylację odciągową.

§ 4. W pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych, w których nawet krótkotrwałe wyłączenie energii elektrycznej może spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników, należy zapewnić rezerwowe źródło energii elektrycznej do oświetlenia dróg ewakuacyjnych, włączające się automatycznie z chwilą zaniku napięcia w sieci podstawowej.

§ 5. 1. W pomieszczeniach, w których istnieje możliwość wystąpienia poślizgu, posadzki powinny być łatwo zmywalne i ograniczające poślizg.

2. Ściany pomieszczeń, w których wytwarzane są gotowe produkty spożywcze, powinny być pokryte materiałem łatwo zmywalnym i nienasiąkliwym do wysokości co najmniej 2 m od poziomu podłogi.

§ 6. Ruchome części maszyn i urządzeń technicznych, stwarzające zagrożenia wypadkowe, powinny być osłonięte.

§ 7.1. W czasie pracy urządzeń technicznych i maszyn, zainstalowanych w pomieszczeniach ekstrakcji, utwardzalni i elektrolizerni oraz w magazynie śruty, nie należy dokonywać prac remontowych i regulacyjnych przy użyciu narzędzi mogących powodować iskrzenie.

2. W pomieszczeniach, o których mowa w ust. 1, oraz w tlenowni niedopuszczalne jest przechowywanie zużytego czyściwa.

§ 8.1. Stanowiska pracy usytuowane powyżej 1 m nad poziomem podłogi powinny być obsługiwane z pomostów zaopatrzonych w barierki ochronne o wysokości co najmniej 1,1 m i krawężniki o wysokości co najmniej 0,15 m.

2. Szerokość pomostu służącego do obsługi maszyn i urządzeń technicznych powinna wynosić co najmniej 0,75 m.

3. Schody lub drabiny prowadzące na pomost powinny być umocowane na stałe.

§ 9.1. Prace remontowe wewnątrz silosów i urządzeń technicznych oraz w innych zamkniętych prze-

strzeniach, do których wchodzi się przez włazy, mogą być wykonywane po uprzednim:

- 1) poleceniu wydanym przez pracodawcę lub osobę przez niego upoważnioną,
- 2) ich opróżnieniu, oczyszczeniu z resztek: surowcowych, cieczy lub gazów oraz ochłodzeniu i przewietrzeniu wnętrza,
- 3) zablokowaniu lub odłączeniu urządzeń zsympowych, odbiorczych i czynników przesyłanych rurociągami od źródeł zasilania na czas wykonywania prac remontowych lub konserwacyjnych, w sposób uniemożliwiający ich przypadkowe włączenie, oraz wywieszeniu tabliczki z napisem: „Uwaga nie uruchamiać — remont”.

2. Przy pracach wewnątrz silosów i urządzeń technicznych, niezależnie od obowiązków, o których mowa w ust. 1, należy przestrzegać w szczególności następujących zasad:

- 1) opuszczanie pracownika do wnętrza silosu lub urządzenia technicznego powinno odbywać się za pomocą sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, wyposażonego w automatyczny hamulec i blokadę ruchu,
- 2) pracownik znajdujący się w silosie lub urządzeniu technicznym powinien być asekurowany przez co najmniej dwie osoby i wyposażony w odpowiednie do stopnia zagrożenia środki ochrony indywidualnej,
- 3) w razie konieczności wejścia do silosu wypełnionego nasionami, właz górny silosu powinien być otwarty, a zasuwą nad dolnym przenośnikiem zamknięta.

3. Niedopuszczalne jest:

- 1) opuszczanie pracownika do silosu wypełnionego nasionami poniżej ich nawisu,
- 2) uwalnianie się z linki asekuracyjnej i urządzenia chroniącego przed upadkiem z wysokości.

4. Do przewietrzania wnętrza silosów i urządzeń technicznych należy używać powietrza.

§ 10. Otwory zsympowe ramp wyładowniczych do nasion powinny być zabezpieczone kratą ochronną oraz pokrywą, której powierzchnia powinna być zrównana z powierzchnią rampy.

§ 11.1. Kraty ochronne do komór silosowych powinny być zabezpieczone przed możliwością ich otwarcia przez osoby postronne.

2. Włazy usytuowane w podłodze powinny być zabezpieczone pokrywą, a w przypadku konieczności pozostawienia ich otwartymi, należy zastosować barierki ochronne o wysokości co najmniej 1,1 m.

§ 12.1. Pryzmy z nasionami w magazynach podłogowych należy formować z worków o jednakowej masie, kształcie, rodzaju opakowania i wymiarach.

2. Worki na przymie należy układać zawiązkami do środka.

3. W razie formowania pryzm z worków, po każdym pięciu warstwach należy stosować wzmocnienia w postaci drewnianych przekładek.

4. Do formowania pryzm o wysokości powyżej 1,5 m należy używać sprzętu mechanicznego.

5. Odległość pryzmy od ściany nie powinna być mniejsza niż 0,75 m, a szerokość przejść pomiędzy poszczególnymi pryzmami powinna być przystosowana do szerokości stosowanych środków transportowych i nie mniejsza niż 1,1 m.

6. Wyznaczanie dróg komunikacyjnych lub przejść między pryzmą a ścianą jest dopuszczalne tylko w sytuacjach wynikających z procesu technologicznego i pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa.

7. Formowanie pryzm opartych o ścianę lub inne elementy konstrukcyjne magazynu jest dopuszczalne pod warunkiem, że odpowiadają one wymaganiom wytrzymałościowym.

§ 13. Czyszczenie worków po nasionach powinno odbywać się mechanicznie w wydzielonym pomieszczeniu.

§ 14. Przenośniki transportu ciągłego powinny być wyposażone w urządzenia do automatycznego wyłączenia napędu w razie zatrzymania się jednego z nich.

§ 15. Nasiona kierowane do urządzeń rozdrabniających powinny być uprzednio oczyszczone z zanieczyszczeń ferromagnetycznych.

§ 16. Próbkę rozdrobnionych nasion należy pobrać przy użyciu przeznaczonych do tego celu łopatek.

§ 17.1. Urządzenia do ekstrakcji ciągłej powinny być wyposażone w automatyczne wyłączniki napędu, powodujące w razie zatrzymania się jednego z nich jednoczesne zatrzymanie pracy urządzeń współdziałających.

2. Pomieszczenia ekstrakcji powinny być wyposażone w stacjonarne instalacje do ciągłego pomiaru stężenia par benzyny, a ekstraktory w mierniki temperatury i ciśnienia oraz płynowskazy z oznaczonymi dopuszczalnymi roboczymi wartościami.

§ 18.1. Zbiorniki i przewody rurowe obiegu benzyny oraz przewody obiegu wodoru powinny być podłączone do instalacji ekwipotencjalnej.

2. Otwory wentylacyjne pomieszczeń do ekstrakcji oraz wyloty przewodów wodoru usytuowane na zewnątrz budynku należy zabezpieczyć bezpiecznikami przeciwogniowymi lub innymi urządzeniami zapobiegającymi przenoszeniu się ognia.

§ 19. Urządzenia do transportu i dozowania ziemi bielącej powinny być wyposażone w zabezpieczenia eliminujące wydzielanie się pyłu na zewnątrz.

§ 20. Przygotowywanie roztworów wodorotlenku sodu powinno odbywać się mechanicznie.

§ 21. Urządzenia do odkwaszania oleju powinny być eksploatowane w sposób nie powodujący jego rozprysków na zewnątrz.

§ 22. Kadzie wykwaszalnice powinny być wyposażone w wentylację mechaniczną wyprowadzającą opary na zewnątrz budynku.

§ 23. Zbiorniki namiarowe kwasu siarkowego lub fosforowego powinny być hermetyczne, wyposażone we wskaźniki poziomu napełniania oraz przewód prze-

lewowy kierujący nadmiar kwasu do zbiornika magazynowego.

§ 24. Zbiorniki do magazynowania kwasów, zasad oraz oleju surowego powinny być wyposażone w obudowę ochronną o kubaturze odpowiadającej pojemności co najmniej jednego zbiornika.

§ 25.1. Zbiorniki wodoru albo tlenu z dzwonem pływającym powinny być wyposażone w skalę pomiarową oraz urządzenia do automatycznej regulacji ich napełniania.

2. Prace przy obsłudze zbiorników, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane z pomostów.

§ 26. W razie konieczności wejścia na kopułę zbiornika wodoru albo tlenu należy stosować środki ochrony indywidualnej, chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.

§ 27. Pranie i suszenie chust filtracyjnych powinno odbywać się poza oddziałami produkcyjnymi.

§ 28. W pomieszczeniu elektrolizerów i utwardzalni należy zapewnić wentylację grawitacyjną oraz urządzenia do awaryjnego wyłączenia energii elektrycznej.

§ 29. Podłoga wokół elektrolizerów powinna być wyłożona chodnikami dielektrycznymi, utrzymywanymi w stanie suchym.

§ 30. Pomieszczenia elektrolizerni i elektrolizery powinny być oznakowane tablicami ostrzegawczymi oraz zakazującymi dotykania elektrolizera będącego pod napięciem.

§ 31. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przy pracy elektrolizera należy bezzwłocznie wyłączyć zasilanie elektryczne.

§ 32. Elektrolizery powinny być wyposażone w analizatory o działaniu ciągłym do pomiaru czystości gazów, sygnalizujące ich nadmierne zanieczyszczenie.

§ 33. Pokrywa wlotu do urządzeń wyposażonych w mieszadła powinna być wyposażona w wyłącznik krańcowy, przerywający dopływ energii do napędu mieszadła w momencie jej otwarcia.

§ 34. W pomieszczeniach tlenowni przeznaczonych do napełniania butli tlenem powinna być zainstalowana co najmniej jedna umywalka z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą.

§ 35. W pomieszczeniu tlenowni i napełniania butli tlenem niedopuszczalne jest:

- 1) używanie ognia otwartego,
- 2) przechowywanie materiałów łatwo palnych, a w szczególności tłuszczów i smarów,
- 3) wykonywanie prac przez nieuprawnionych pracowników,
- 4) wykonywanie prac zafuszczonymi rękami, narzędziami i w zafuszczonym ubraniu,
- 5) napełnianie butli, które są zanieczyszczone z wewnątrz substancjami zapalającymi się w zetknięciu z tlenem,
- 6) napełnianie tlenem butli przeznaczonych do innych gazów,
- 7) stosowanie w instalacji do napełniania butli tlenowych uszczelki pochodzenia organicznego, z wyjątkiem atestowanej fibry czerwonej.

§ 36. Urządzenia do mycia opakowań szklanych powinny być wyposażone w:

- 1) termometry alkoholowe i manometry, z oznaczonymi dopuszczalnymi roboczymi wartościami temperatury i ciśnienia,
- 2) instalację elektryczną spełniającą wymagania stosowne do stopnia zagrożenia porażeniowego.

§ 37.1. Stanowiska pracy do przeglądania opakowań szklanych powinny być wyposażone w krzesła obrotowe z regulowaną wysokością siedziska i oparcia lędźwiowego, a czas pracy na tych stanowiskach nie powinien przekraczać 2 godzin w ciągu jednej zmiany.

2. Oświetlenie stanowiska, o którym mowa w ust. 1, powinno zapewniać właściwe warunki pracy wzrokowej, a w szczególności nie może powodować olśnienia wzroku pracownika.

§ 38.1. Maszyna etykietująca powinna być wyposażona

w automatyczną blokadę uniemożliwiającą otwarcie osłon głowicy w czasie jej pracy.

2. W czasie pracy pompy podającej klej na wałek etykietciarki nie należy wkładać ręki do pojemnika z klejem.

§ 39. Pomieszczenia produkcyjne i magazynowe powinny być wyposażone w apteczkę pierwszej pomocy, zaopatrzoną w stosowny do potrzeb zestaw środków medycznych.

§ 40. Traci moc rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 24 lutego 1966 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu olejarskiego (Dz. U. Nr 12, poz. 74).

§ 41. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej:
w z. J.J. Pilarczyk